

*«Θεομίσητός ἐστιν ἡ αἵρεσις» καὶ «ἀκοινωνήτός ἐστι
τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τῶν οὐρανῶν ἄλλοτρία»*

(Μ. Ἀθανασίου)¹

Ὁρθόδοξος Καθολικότης ἢ Παποκεντρικὴ Παγκοσμιότης;

*Ὁ θάνατος τοῦ Πάπα Ἰωάννου Παύλου Β΄
καὶ ἡ ἄλλοτρίωσις τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν*

α. Ὁ Παπισμὸς εἶναι θεομίσητος αἵρεσις

1. Γνωστὴ θρησκευτικὴ ἐφημερὶς τῶν Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἔμβλημά της τὸν Ἄτλαντα τῆς Ὁρθοδοξίας, δηλαδὴ τὸν Ἅγιον Μᾶρκον Ἐφέσου τὸν Εὐγενικόν, μᾶς ἐνημέρωσε τὴν Παρασκευή, 8.4.2005 πολιτ. ἡμερ., ὅτι

«ὁ Πάπας Ἰωάννης - Παῦλος Β΄, εἰς ἡλικίαν 84 ἐτῶν ἐξεδήμησε τὸ Σάββατον 2 Ἀπριλίου»· «ὁ θάνατος τοῦ Πάπα εἶναι ἓνα συγκλονιστικὸν γεγονός, ἀφοῦ ἦτο θρησκευτικὸς ἡγέτης ἐνὸς δισεκατομμυρίου διακοσίων ἑκατομμυρίων πιστῶν τῆς παπικῆς Ἐκκλησίας»²!

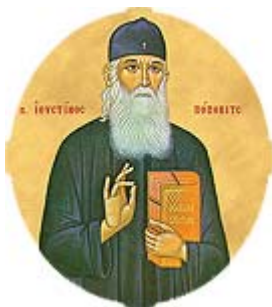
2. Ἐν συνεχείᾳ, ἡ ἐφημερὶς αὐτὴ παραθέτει πλήρως ἀσχολίαστες τὶς πρῶτες σχετικὲς «δηλώσεις» τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν (Ἀθηνῶν κ. Χριστοδοῦλου, Κωνσταντινουπόλεως κ. Βαρθολομαίου, Ἀλεξανδρείας κ. Θεοδώρου καὶ Ἀλβανίας κ. Ἀναστασίου), οἱ ὁποῖοι ἀναγνωρίζουν στὸ πρόσωπο τοῦ ἐκλιπόντος Πάπα μίαν «μεγάλῃ διαχριστιανικῇ προσωπικότητᾷ», γιὰ τὴν ὁποία «*θρηνεῖ ὁ ἅπανταχοῦ χριστιανικὸς κόσμος*» καὶ εὐχονται

«ὁ Κύριος νὰ τὸν ἀναπαύσει μετὰ τῶν Ἁγίων Του, ποὺ ἀκτινοβολοῦν τὸ φῶς τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ σὲ ὅλοκληρο τὸν κόσμο»²!...

3. Λοιπόν, τί συμβαίνει; Μήπως ὁ Πάπας Ἰωάννης Παῦλος Β΄ ἐκοιμήθη ἐν μετανοία καὶ Ὁρθόδοξῳ Ὁμολογίᾳ; Μήπως διέρρηξε τὴν σχέσι του μὲ τὸν πολυ-αιρετικὸ Παπισμὸ; Μήπως ἀπέθανε ἐν κοινωσίᾳ μετὰ τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Πίστεώς μας;

4. Τὴν προτεραία τῆς ἐκδημίας τοῦ Πάπα, Πέμπτη - 25ῃ Μαρτίου ἐκκ. ἡμερ., οἱ Ὁρθόδοξοι τῆς Πατερικῆς Παραδόσεως ἐνεθυμήθησαν καὶ πάλι, μὲ ἰδιαίτερη συγκίνησι, τὴν ὀσιακὴ Κοίμησι τοῦ ἀειμνήστου Δογματολόγου Ἀρχιμανδρίτου π. Ἰουστίνου Πόποβιτς († 25.3.1979), ὁ ὁποῖος ὡς γνωστὸν εἶχε τὸ χάρισμα καὶ τὸ κῦρος τοῦ *«Ἀπλανοῦς Διδασκάλου τῆς Καθολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας»*³.

5. Ἀποτελεῖ τοῦλάχιστον παράδοξον, ὅτι ἡ ἀνωτέρω ἐφημερίς, τῆς ὁποίας ὁ Ὁσιώτατος Γέρων Ἰουστίνος κατὰ τὸ παρελθὸν ὑπῆρξε συνεργάτης, δὲν ἐνεθυμήθη οὔτε τὴν Κοίμησί του, ἀλλ' οὔτε καὶ τοὺς συγκλονιστικοὺς πράγματι λόγους του:

*«Καμμία αἵρεσις δὲν ἐξηγέρθη τόσον ριζοσπαστικῶς καὶ τόσον ὀλοκληρωτικῶς κατὰ τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας Του, ὡς ἔπραξε τοῦτο ὁ Παπισμὸς διὰ τοῦ δόγματος τοῦ ἀλαθῆτου πάπα-ἀνθρώπου. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία: τὸ δόγμα αὐτὸ εἶναι ἡ αἵρεσις τῶν αἱρέσεων»*⁴.

β. Ἡ «νέα ἐκκλησιολογικὴ πραγματικότητα»

1. Ἡ κηδεία τοῦ Πάπα Ἰωάννου Παύλου Β΄, τὴν 8ην Ἀπριλίου πολιτ. ἡμερολ., συνέβαλε κατὰ τρόπον μοναδικὸν στὴν ἀνάδειξι τῆς τραγικῆς ὄντως ἀληθείας, ἡ ὁποία, ὡς *νέα ἐκκλησιολογικὴ πραγματικότης*, διεμορφώθη κυρίως μετὰ τὴν ἀμοιβαία Ἄρσι τῶν *Ἀναθεμάτων* τοῦ 1054 ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολι καὶ τὴν Ρώμη.

2. Τὸ 1965, ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης Φιλάρετος, τῶν Ρώσων τῆς Διασπορᾶς († 8.11.1985), ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν πατριάρχη Ἀθηναγόρα, τοῦ ἐπεσήμαινε, ὅτι

«ἡ πρᾶξις αὐτὴ ἐξισώνει τὴν πλάνην καὶ τὴν ἀλήθειαν», ἐχαρακτήριζε δὲ αὐτὴν ὡς ἀσύμφωνον *«πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶν πρὸ ἡμῶν ζησάντων ἁγίων Πατέρων καὶ ἰδιαίτέρως, ἐφ' ὅσον τὸ ζήτημα ἀφορᾷ*

τὴν Δύσιν, τῶν ἁγίων Φωτίου Κωνσταντινουπόλεως καὶ Μάρκου Ἐφέσου»⁵.

3. Τώρα, εἶναι ἐπικαίρον, ὅσο ποτὲ ἄλλοτε, νὰ ἐνθυμηθοῦμε, ὅτι ὁ Ἅγιος Μᾶρκος Ἐφέσου ὁ Εὐγενικός, ἀναφερόμενος στοὺς Παπικούς, ἔλεγε:

«ἐσχίσαμεν αὐτοὺς καὶ ἀπεκόψαμεν τοῦ κοινοῦ τῆς Ἐκκλησίας σώματος»· «οὐκοῦν ὡς αἰρετικούς αὐτοὺς ἀπεστράφημεν, καὶ διὰ τοῦτο αὐτῶν ἐχωρίσθημεν»· «αἰρετικοὶ εἰσιν ἄρα, καὶ ὡς αἰρετικούς αὐτοὺς ἀπεκόψαμεν»⁶.

4. Σήμερα, ἡ *νέα ἐκκλησιολογικὴ πραγματικότητα,* ἐν ὀνόματι τοῦ ἀντι-πατερικοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ἔχει διαρρήξει τὴν ἐνότητα τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν μὲ τοὺς Ἁγίους Πατέρας· ἔχει ὀδηγήσει τοὺς Οἰκουμενιστὰς ἐκτὸς τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικότητος· ἔχει ἀλλοτριώσει αὐτοὺς μέχρι τοῦ σημείου, ὥστε νὰ ἀναγνωρίζουν καὶ ἐπαινοῦν τὴν *Παποκεντρικὴ Παγκοσμιότητα,* ὅπως τὴν καλλιεργεῖ συστηματικὰ καὶ ἐπίμονα ὁ *Ρωμαϊκὸς Οἰκουμενισμὸς* ἐντεῦθεν τοῦ 1965.

5. Ἡ πλατεῖα τοῦ Ἁγίου Πέτρου στὴν Ρώμη, ὅπου ἐτελέσθη ἡ ἐξὸδισ ἀκολουθία τοῦ Πάπα Ἰωάννου Παύλου Β΄, ἐξέπεμψε τὸ ἠχηρό, ἀλλὰ καὶ ἀνησυχητικὸ μήνυμα αὐτῆς τῆς *νέας ἐκκλη-*

σιολογικῆς πραγματικότητος καὶ διεκήρυξε τὸν θρίαμβο τῆς Παποκεντρικῆς Παγκοσμιοτήτος.

γ. «Ὁ πρῶτος Πάπας τῆς παγκοσμιοποίησης»

1. Τὰ διεισδυτικὰ σχόλια τοῦ τύπου ἐπεσήμαναν τὸν θρίαμβο αὐτό· ὁ Ἰωάννης Παῦλος Β΄, ἐγράφη ἐνδεικτικῶς, ἦταν «ὁ πρῶτος Πάπας τῆς παγκοσμιοποίησης τῶν ψυχῶν»⁷, ἡ δὲ κηδεία του ἐχαρακτηρίσθη ὡς «παγκόσμιον γεγονός», ἐφ' ὅσον «τούλάχιστον δύο δισεκατομμύρια τηλεθεατῆς – τὸ ἓνα τρίτον τῆς ὑφηλίου – παρηκολούθησαν τὴν κηδεία τοῦ Πάπα» «καὶ πάνω ἀπὸ τέσσερα ἑκατομμύρια προσκυνητῆς» συνεκεντρώθησαν στὴν Ρώμη⁸.

2. Ἡ πολύκροτος ἐξόδιος ἀκολουθία του

«μετατράπηκε σὲ παγκόσμια συνάντηση ἀνθρώπων κάθε θρησκείας καὶ ἐθνικότητας», «ἡ Ρώμη μετετράπη καὶ πάλι σὲ κέντρο τοῦ κόσμου»· «ἡ κηδεία τοῦ Καρόλου Βοϊτίλα ἔφερε κοντὰ ὅσο ποτὲ ἴσως, τὰ τελευταῖα χρόνια, χριστιανούς, ἀλλοθρήσκους, ἀνθρώπους καλῆς θελήσεως ποὺ δὲν ἔχουν κάποιο συγκεκριμένο πιστεύω»⁷.

3. Ἦταν μία συγκέντρωσις προσωπικοτήτων ἄνευ προηγουμένου:

«ἀνάμεσα στοὺς 2.500 ἐκπροσώπους Κρατῶν καὶ Θρησκειῶν» ἦσαν «τέσσερις Βασιλιάδες, πέντε Βασίλισσες καὶ τούλάχιστον 70 Πρόεδροι καὶ Πρωθυπουργοί», οἱ ὅποιοι «παρέστησαν στὴν τελετή, ἀποτίοντας φόρο τιμῆς» στὸν Πάπα⁹. «οὐδέποτε ἄλλοτε στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας ὑπῆρξε τόσο μεγάλη καὶ ἐντελῶς αὐθόρμητη συγκέντρωσις πλήθους γιὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἀγάπη καὶ τὸν σεβασμὸ τοῦ πρὸς κάποιον, ποὺ ἂν καὶ νεκρὸς ἐξακολουθοῦσε νὰ ἀσκῆ τὴν ἀκτινοβολία του “οὐρμπι ἐτ ὄρμπι”»¹⁰!...

4. Καὶ ὅμως· στὸ παγκόσμιο αὐτὸ μωσαϊκὸ εἶχαν θέσι καὶ οἱ ὀρθόδοξοι Προκαθήμενοι καὶ Ἀντιπρόσωποι, γιὰ πρώτη φορὰ μετὰ τὸ Σχίσμα, χωρὶς νὰ ἔχη προηγηθῆ ἐκ μέρους τοῦ Παπισμοῦ καμμία ἀπολύτως ὑποχώρησις ἀπὸ τὶς πλάνες του περὶ τὴν Πίστιν, τὴν

Λατρείαν καὶ τὴν Ὁργάνωσιν, ἐνῶ δὲ οἱ Οὐνιτικὲς Κοινότητες ἀναβιώνουν, ἀναβαθμίζονται καὶ δραστηριοποιοῦνται στὰ ὅρια τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, μὲ τὴν ἀπροκάλυπτη ὑποστήριξι τοῦ Βατικανοῦ.

5. Ἐν τούτοις, τὸ μέγα καὶ τραγικὸ Σχίσμα ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται, ὑπαιτιότητα ἀποκλειστικὰ καὶ μόνον τοῦ Βατικανοῦ· ἐντεῦθεν ἐγείρονται τὰ ἐξῆς καίρια ἐρωτήματα:

- **Πῶς** ἦταν δυνατὸν γύρω ἀπὸ τὸ φέρετρο τοῦ Πάπα νὰ συμπροσεύχωνται 47 Ἀντιπρόσωποι ὅλων τῶν Τοπικῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἐκ τῶν ὁποίων τρεῖς Προκαθήμενοι (Κωνσταντινουπόλεως, Ἀθηνῶν, Τιράνων) καὶ 26 ἀρχιερεῖς;

- **Ἄρά γε,** αὐτοὶ οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ συμπροσηύχοντο *«σὺν πᾶσι τοῖς ἀγίοις»*¹¹ γιὰ τὴν ἀνάπαυσι ἐνὸς ἀμετανοήτου αἰρετικοῦ Πάπα;

- **Γιατί** παραθεώρησαν, ὅτι ὁ Ἰωάννης Παῦλος Β΄ ἦταν ὁ γνησιώτερος ἐκφραστὴς τῶν ἀποφάσεων τῆς Β΄ Βατικανῆς Συνόδου (1962-1965), ἡ ὁποία κατωχύρωσε καὶ ἐδραίωσε περαιτέρω τὸν *Παπικὸ Θεσμό;*

- **Πῶς** καὶ ἐλησμόνησαν οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταί, ὅτι *«ὁ παπικὸς θεσμὸς ἀποτελεῖ τὴν μεγαλυτέραν αἵρεσιν, τὴν διαστρέφουσιν τὸ περὶ Ἐκκλησίας δόγμα»*¹²;

- **Εἶναι** ποτὲ δυνατὸν ἓνας εὐσεβῆς Ποιμὴν, ὁ ὁποῖος βιώνει *«μετὰ πάντων τῶν Ἀγίων»* τὴν Ὁρθόδοξη Καθολικότητα, νὰ ἀγνοῇ ὅτι, ὑφισταμένου τοῦ Σχίσματος,

*«οὐδεὶς ἀπολύτως συγχρωτισμὸς ὀρθοδόξων καὶ ρωμαιοκαθολικῶν ἐπιτρέπεται εἰς θέματα προσευχῆς, λατρείας καὶ ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς γενικώτερον»*¹³;

δ. Τὸ «μικρὸν ποιμνιον» λυπεῖται βαθύτατα

1. **Εἶναι** προφανέστατο, ὅτι οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταί, Ἄντι-πρόσωποι τῶν Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, οἱ ὅποιοι ἐξέφρασαν πολυειδῆ ἐγκώμια γιὰ τὸν ἐκλιπόντα αἰρετικὸ Πάπα Ἰωάννη Παῦλο Β΄ καὶ συμμετεῖχαν στὴν κηδεῖα του, δὲν ἐνήργησαν ἐν ὀνόματι τῆς Μιᾶς καὶ Μοναδικῆς Ἐκκλησίας, δηλαδὴ τῆς Ὁρθοδόξου.

2. **Οἱ δυστυχεῖς** Οἰκουμενισταί ἔχουν σαφῆ πλέον τὴν συνείδησι, ὅτι ἀνήκουν καὶ ἐκφράζουν τὴν λεγομένην «*Εὐρεῖα Παγκόσμια Οἰκουμενικὴ Οἰκογένεια*» (Broad Ecumenical World Family)¹⁴, τῆς ὁποίας τὰ ὅρια συγχέονται στὸ ὀμιχλῶδες πεδίο τῆς Διαχριστιανικῆς καὶ Διαθρησκευτικῆς καὶ Διαπολιτισμικῆς Οἰκουμένης.

3. **Ἐν τούτοις**, βάσει τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησιολογίας, ὁ Ἐπίσκοπος «*πρέπει νὰ ὀμιλῇ – καὶ ἐνεργεῖ – ὄχι ἀφ' ἑαυτοῦ*», οὔτε ἐξ ὀνόματος ἐνὸς παγκοσμιοποιημένου καὶ δια-δογματικοῦ Χριστιανισμοῦ, «*ἀλλ' ἐν ὀνόματι τῆς Ἐκκλησίας, ex consensu ecclesiae*»¹⁵, δηλαδὴ «*σὺν πᾶσι τοῖς ἀγίοις*»¹¹.

4. **Οἱ εὐσεβεῖς** Ὁρθόδοξοι Ἄντι-οικουμενισταί τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου ἔχουν βαθεῖαν τὴν πεποίθησιν, ὅτι τὸ συμμετέχειν στὴν Παποκεντρικὴ Παγκοσμιότητα ἀποτελεῖ ἀλλοτρίωσιν πίστεως καὶ ζωῆς καὶ πλήγμα δεινὸν κατὰ τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικότητος.

5. **Ὁ θάνατος** ἐνὸς ἀμετανοήτου αἰρεσιάρχου, δηλαδὴ τοῦ Πάπα Ρώμης, κατὰ τοῦτο μόνον δύναται νὰ εἶναι «*συγκλονιστικὸν γεγονός*»²: διότι ἔφερε τὴν κολοσσιαίαν εὐθύνη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, τῇ συμπράξει δυστυχῶς τῶν ἐξουνητισθέντων ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν, νὰ διατηρῆται ἀκόμη ὁ Δυτικὸς Χριστιανισμὸς μακρὰν τοῦ κάλλους τῆς Εὐαγγελικῆς Ἀληθείας καὶ νὰ συντηρῆται τὸ μεσαιωνικὸ κατάλοιπο τοῦ θρησκευτικο-πολιτικοῦ Κράτους τοῦ Βατικανοῦ, τὸ ὅποιο εὐρίσκεται στὸν ἀντίποδα τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

6. **Τὸ ἐνιστάμενο «μικρὸν ποιμνιον»**¹⁶ τῆς Πατερικῆς Ὁρθοδοξίας, πρὸ αὐτῆς τῆς ὄντως Ἀποστασίας τῶν Οἰκουμενιστῶν, οὔτε ἐπηρεάζεται, οὔτε ἀνησυχεῖ γιὰ τὴν ἐκκλησιολογικὴ του ταυτότητα, διότι γνωρίζει καλῶς, ὅτι

«πολὺ συχνὰ τὸ μέτρον τῆς ἀληθείας, εἶναι ἡ μαρτυρία τῆς μειοψηφίας. Εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ἡ

*Καθολικὴ Ἐκκλησία τὸ “μικρὸν ποίμνιον”. Ἴσως ὑπάρχουν περισσότεροι ἑτερόδοξοι παρὰ ὀρθόδοξοι. Εἶναι δυνατόν οἱ αἵρετικοὶ νὰ ἐξαπλωθοῦν παντοῦ, *ubique*, καὶ νὰ καταλήξῃ ἡ Ἐκκλησία εἰς τὸ περιθώριον τῆς ἱστορίας ἢ νὰ ἀποσυρθῇ εἰς τὴν ἔρημον. Αὐτὸ συνέβη κατ’ ἐπανάληψιν εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ εἶναι πολὺ πιθανὸν νὰ συμβῇ καὶ πάλιν»¹⁷.*

7. Σήμερα, αὐτὸ τὸ «μικρὸν ποίμνιον»¹⁶ λυπεῖται βαθύτατα «*σὺν πᾶσι τοῖς ἀγίοις*»¹¹, ἐφ’ ὅσον διαπιστώνει τὰ ἐξῆς πράγματι **συγκλονιστικά:**

- ἡ ἐλπίδα του γιὰ τὴν ἐπανεένωσι τῶν διηρημένων Ὀρθοδόξων δοκιμάζεται σκληρά:
- τὸ χάσμα δυστυχῶς διευρύνεται ὀλονὲν καὶ περισσότερο·
- τὸ «σχέδιο» τῆς Ἐγκυκλίου τοῦ 1920 ὀλοκληρώνεται·
- ὁ «ἐπαίσχυντος ἐξουνιτισμὸς τῶν Ὀρθοδόξων»¹⁸ ἀποτελεῖ ὀδυνηρὰν πραγματικότητα·
- ἡ παναίρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ παγιώνεται «*μὲ βαρυτάτες σωτηριολογικὰς ἐπιπτώσεις*»¹⁹.

8. Ἐν κατακλειδί· τὸ «μικρὸν ποίμνιον»¹⁶ τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου ὑπενθυμίζει, ἐν ἀγάπῃ καὶ προσευχῇ, στοὺς εὐσεβεῖς τοῦ Νέου Ἡμερολογίου, οἱ ὁποῖοι διαπιστώνουν, ὅτι οἱ ποιμένες τους ἐνεργοῦν πλέον τόσον ἐξόφθαλμα ἀντιθέτως πρὸς τοὺς Ἀγίους, τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθῆκον τῆς Ὀρθοδόξου Ἀποτειχίσεως, διότι

«τὸ καθῆκον τῆς ὑπακοῆς παύει ὅταν ὁ ἐπίσκοπος παρεκκλίνη ἀπὸ τὸν καθολικὸν κανόνα καὶ ὁ λαὸς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τὸν κατηγορήσῃ ἀκόμη καὶ νὰ τὸν καθαιρέσῃ»¹⁵.

9. «Νῦν κρίσις ἐστὶ»²⁰ τῶν Ὀρθοδόξων... «*Ναί, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ Παντοκράτωρ, ἀληθινὰ καὶ δίκαια αἱ κρίσεις σου*»²¹!...

Ἐκ τῆς Γραμματείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων Φυλῆ Ἀττικῆς, 1η Ἀπριλίου 2005 ἐκκλ. ἡμερ.

† Ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας

1. Μ. Ἀθανασίου, PG τ. 25, στλ. 693C καὶ 689A.

2. Ἐφημερ. «Ὀρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 1592/8.4.2005, σελ. 6.

3. Ἀρχιμανδρίτου Ἰουστίνου Πόποβιτς, Ἄνθρωπος καὶ Θεάνθρωπος, σελὶς 7, *Εἰς μνημόσυνον...*, ἐκδόσεις ε΄, «ΑΣΤΗΡ», Ἀθῆναι 1987.
4. Ἀρχιμανδρίτου Ἰουστίνου Πόποβιτς, αὐτόθι, σελ. 159.
5. Ἱερομονάχου Καλλινίκου Ἀγιορείτου, Ὁρθόδοξος Μαρτυρία..., σελ. 12 καὶ 13, *Ἐκκλησις...*, Ἅγιον Ὄρος - Ἀθῆναι 1985.
6. Ἁγίου Μάρκου Εὐγενικοῦ, ΡΓ τ. 160, στλ. 157B, 160A, 161A, *Ὁμολογία*.
7. Ἐφημερ. «Τὸ Βῆμα», 10.4.2005, σελ. Α22/Διεθνή.
8. Ἐφημερ. «Ἐστία», 9.4.2005, σελ. 1 καὶ 4.
9. Ἐφημερ. «Ἡ Καθημερινή», 9.4.2005, σελ. 11.
10. Ἐφημερ. «Ἐστία», 9.4.2005, σελ. 1/Ἐπιφυλλίς.
11. Ἐφ. γ΄ 18.
12. Ἀρχιμανδρίτου Σπυρίδωνος Σπ. Μπιλάλη, Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμός, τ. Α΄, σελ. 147, ἐκδόσεις «Ὁρθόδοξου Τύπου», Ἀθῆναι 1969.
13. Ἀρχιμανδρίτου Σπυρίδωνος Σπ. Μπιλάλη, αὐτόθι, τ. Β΄, σελ. 364.
14. Ἐκ τῆς Ἱστοσελίδος τοῦ «Π.Σ.Ε.»: World Council of Churches Media relations office, Press update, 6 June 2003, cf. Press Release, PR-03-20, of 28 May 2003: "*Orthodox participation in ecumenical movement: There is no alternative to dialogue*", accessed 13.12.2003.
15. Πρωτοπρεσβυτέρου Γεωργίου Φλωρόφσκυ, Ἁγία Γραφή – Ἐκκλησία – Παράδοσις, σελ. 75, ἐκδόσεις «Π. Πουρναρά», Θεσσαλονίκη 1976.
16. Λουκ. ιβ΄ 32.
17. Πρωτοπρεσβυτέρου Γεωργίου Φλωρόφσκυ, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 71.
18. Μοναχοῦ Θεοκλήτου Διονυσιάτου, *«Γρηγοροῦντες καὶ Προσευχόμενοι...»*, ἔφημερ. «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 78/Αὐγούστος 1967, σελ. 1.
19. Διορθόδοξου Θεολογικοῦ Συνεδρίου (Θεσσαλονίκη, 20-24.9.2004), περιοδ. «Παρακαταθήκη» Θεσσαλονίκης, ἀριθ. 38 / Σεπτέμβριος-Ὀκτώβριος 2004, σελ. 3β.
20. Πρβλ. Ἰωάν. ιβ΄ 31.
21. Ἀποκαλ. ιζ΄ 7.